

- Traducerea acestor materiale a fost posibilă cu suportul Inițiativei pentru Reforma Serviciului Public și Guvernelor Locale, afiliată Open Society Institute, Budapesta, Ungaria.

The translation of these materials has been possible with the support of the Local Government and Public Service Reform Initiative (affiliated with the Open Society Institute, Budapest, Hungary).

- Traducerea acestui document a fost efectuată de către Centrul de Inovații Sociale, Chișinău, Moldova în cadrul unui Proiect finanțat de către NISPAcee, Bratislava, Republica Slovacă.

The translation of this document has been performed by Social Innovation Center, Kishinau, Moldova within a Grant awarded by the NISPAcee, Bratislava, Slovak Republic.

- Se aduc mulțumiri SIGMA/OECD și NISPAcee (Rețeaua de Instituții și Școli pentru Administrare Publică din Europa Centrală și de Est) pentru susținerea acordată la organizarea proiectului în cauză.

We express our acknowledgement to SIGMA/OECD and NISPAcee (The Network of Institutes and Schools of Public Administration in Central and Eastern Europe) for organisational support to the Project concerned.

- Se aduc mulțumiri Academiei de Administrare Publică a Republicii Moldova pentru asistența logistică la realizarea proiectului.

We express our gratitude to the Academy of Public Administration of Moldova for logistical support offered to the implementation of this project.

- Traducere din limbile engleză și/sau franceză, care sunt limbile oficiale ale acestei publicații intitulată “CONTROLUL DE AUDIT AL SUBIECTELOR SECRETE ȘI POLITIC SENZITIVE: PRACTICI COMPARATIVE DE AUDIT”, drept de autor, OECD, Paris 1996. OECD nu poartă responsabilitate asupra calității traducerii acestui document.

Translation from the English and/or French texts, which are the official versions of this publication entitled “THE AUDIT OF SECRET AND POLITICALLY SENSITIVE SUBJECTS: COMPARATIVE AUDIT PRACTICES”, copyright, OECD, Paris 1996. OECD cannot be responsible for the translation quality and coherence of this document.

PROGRAMUL SIGMA

SIGMA -- Suport pentru consolidarea administrației și managementului în țările Europei Centrale și de Est - reprezintă o inițiativă comună a Centrului pentru Cooperare Economică cu Țările în Tranziție al OECD și Programul Phare al Uniunii Europene. Inițiativa în cauză sprijină eforturile de reformare ale administrațiilor publice în special în Europa Centrală și de Est.

OECD - Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică reprezintă o organizație inter-guvernamentală, având în componența sa 25 de democrații dezvoltate cu economie de piață avansată. Centrul orientează asistența spre o serie largă de probleme de ordin economic și suportul consultativ al organizației către țările în proces de reformare din Europa Centrală și de Est și din fosta Uniune Sovietică. Phare acordă donații financiare pentru a sprijini țările-parteneri din Europa Centrală și de Est, până acestea din urmă vor fi gata să-și asume responsabilitățile de membru al Uniunii Europene.

Fiind fondată în 1992, SIGMA activează în cadrul Serviciului de Management Public al OECD- PUMA. PUMA oferă informație și expertiză în managementul public persoanelor care se ocupă de elaborarea politicilor în țările membre ale OECD și facilitează contactul și schimbul de experiență între managerii antrenați în sectorul public. Prin intermediul PUMA, SIGMA oferă țărilor-beneficiare accesul la o rețea de funcționari publici cu experiență, informație comparativă și cunoștințe tehnice acumulate în decursul multor ani de studiu și acțiune.

Guvernele participante și Secretariatul SIGMA colaborează într-o manieră flexibilă pentru a stabili programe menite să dezvolte capacitatea de guvernare în corespundere cu prioritățile fiecărui guvern și misiunilor SIGMA. Inițiativa se bazează pe un cadru de experimentat de funcționari publici care prestează servicii de consultare și analize comparative la diferite sisteme de management. SIGMA activează și împreună cu alți donatori internaționali, promovând reforme administrative și dezvoltarea democrației.

În cadrul activității efectuate, SIGMA acordă o înaltă prioritate activității de facilitare a cooperării dintre guverne. Această practică include asigurarea suportului logistic necesar pentru formarea rețelelor de practicieni din administrarea publică și omologii lor din țările membre ale OECD.

SIGMA lucrează în șase domenii: Reforma Instituțiilor Publice, Managementul Procesului de Elaborare a Politicilor, Managementul Costurilor, Managementul Serviciului Public, Supravegherea Administrativă și Serviciul Informațional.

Dreptul de autor aparține OECD, 1996

Cererile pentru a primi permisiunea de a reproduce sau traduce întregul material sau o parte din el urmează să fie depuse la următoarea adresă: Șefului Serviciului pentru publicații, OECD, 1, rue Andre-Pascal, 75775 Paris Cedex 16, France.

Viziunile exprimate în această publicație nu reprezintă opiniile oficiale ale Comisiei, OECD, țărilor-membri, ori a țărilor din Europa Centrală și de Est participante în cadrul Programului.

CUVÂNT ÎNAINTE

În toate țările Europei Centrale și de Est, instituțiile pentru controlul de audit independent parlamentar au început să fie create din anul 1989. Aceste Instituții Supreme de Audit (ISA) au fost create în unele cazuri printr-o legislație total nouă, în alte cazuri prin amendarea mandatelor instituțiilor existente, iar încă în alte cazuri, prin reintroducerea tradițiilor instituționale din perioada de până la comunism.

După cum și era de așteptat, implementarea noilor practici implică o învățare continuă și de soluționare a problemelor de către toate părțile afectate. Rolul ISA, rolul altor organe de control și, în special, dezvoltarea unor relații productive dintre administrație și revizor continuă să atragă atenție.

Nicăieri în lume raportul dintre revizor și persoanele sau instituțiile supuse acestei proceduri n-au fost simple. Prin definiție, interesele lor respective generează potențialul pentru conflict. În cadrul administrațiilor guvernamentale, activitățile care sunt secrete sau politic senzitive, reprezintă sferile în care cel mai mult se poate aștepta de a fi scutite de desfășurarea și raportarea revizuirilor externe sau, cel puțin, de a se bucura de un tratament special.

Drept răspuns la solicitările din partea câtorva ISA, SIGMA a desfășurat o analiză comparativă a practicilor de audit în acest domeniu, rezultatele căreia sunt adunate în acest document. Noi le suntem recunoscători ISA din Franța, Germania, Olanda și Regatul Unit pentru cooperarea în furnizarea de informații pentru acest studiu.

Ca întotdeauna, nici SIGMA, nici autorul nu intenționează ca orice din cele expuse în acest document să fie luat drept model direct; mai degrabă se intenționează de a prezenta exemple de practici și metode, din numărul cărora fiecare din țările Europei Centrale și de Est ar putea găsi idei utile pentru a le adapta în contextul culturilor sale administrative.

Autorul acestui document, Dl Roelof Voormeulen, a fost Director Executiv al Departamentului pentru Control și Audit din cadrul Ministerului de Finanțe al Olandei și Președinte al Consiliului Interdepartamental de Audit. El este ex-Președinte al Comisiei pentru Sectorul Public al Federației Internaționale a Contabililor. Acest document SIGMA mai este accesibil și în limba franceză cu denumirea de "*L'audit des domaines secrets et politiquement sensibles : méthodes comparées*".

Lawrence J O'Toole
Consilier în Cost Management
Mai 1996

SIGMA-OECD

**2, rue André-Pascal
75775 Paris Cedex 16, France
Tel (33.1) 45.24.13.11
Fax (33.1) 45.24.13.00
e-mail: sigma.info@oecd.org
<http://www.oecd.org/puma/sigmaweb>**

CUPRINS

PROGRAMUL SIGMA	2
CUVÂNT ÎNAINTE	3
CUPRINS	4
1. INTRODUCERE	5
2. MANDATUL ȘI COMPOZIȚIA	5
3. ASPECTE GENERALE ALE SUBIECTELOR SECRETE ȘI POLITIC SENZITIVE	5
4. OBȚINEREA ȘI FURNIZAREA INFORMAȚIEI	6
5. UNELE PRACTICI SPECIFICE AFERENTE SUBIECTELOR SECRETE SAU POLITIC SENZITIVE	6
5.1. Franța	6
5.1.1. Auditul Serviciilor Secrete	6
5.1.2. Auditul Cheltuielilor Președintelui Republicii	7
5.1.3. Auditul cheltuielilor de către Parlament	7
5.2. Germania	7
5.2.1. Auditul Cheltuielilor Secrete de Apărare	7
5.2.2. Auditul Cheltuielilor Serviciilor Secrete	7
5.2.3. Auditul de către BRH Președinte in persona	7
5.3. Olanda	8
5.3.1. Auditul Serviciilor de Informare și Securitate	8
5.3.2. Auditul de către ARK Președinte in persona	8
5.3.3. Auditul Cheltuielilor Coroanei	8
5.4. Regatul Unit	8
6. CONCLUZIE	9

1. INTRODUCERE

Acest document reprezintă rezultatul unei comparații a practicilor aferente auditului subiectelor secrete și politic senzitive efectuate de către Instituțiile Supreme de Audit (ISA) din Franța, Germania, Olanda și Regatul Unit. Nu numai practicile diferă, dar și mandatul și componența ISA sunt diferite. Acest fapt mai influențează și modul în care operează ISA.

2. MANDATUL ȘI COMPOZIȚIA

Pentru a analiza toate deosebirile dintre cele patru ISA, ar fi nevoie de desfășurat un studiu aparte. De aceea au fost reliefate doar deosebirile care sunt importante pentru a înțelege diferențele căi de desfășurare a controlului de audit al subiectelor secrete și politic senzitive.

Instituția franceză *Cour des Comptes* (CdC) este un tribunal, care constă din peste două sute de magistrați, activ implicați în revizuri. Magistrații formează șapte camere. Fiecare cameră se ocupă de o parte specifică a administrației franceze, de exemplu o cameră ar putea supraveghea două ministere și întreprinderile publice controlate de către ele. În cadrul acestui sector al administrației, mandatul este foarte mare. Nu sunt nici un fel de restricții vizând tipul de control pe care CdC ar dori să-l efectueze. În fiecare an CdC raportează Parlamentului despre îndeplinirea bugetului. CdC nu prezintă nici un fel de opinie formală privitor la conturile anuale și este liber să includă în raport orice material pe care îl alege pentru a fi publicat.

Instituția Germană *Bundesrechnungshof* (BRH) este o autoritate federală supremă. Cei 59 de membri formează camere mici (*kollegium*) din 2 sau 3 membri, care se ocupă de rezultatele diferitor revizuri. Conținutul raportului anual către Parlament este decis de către ședința celor mai superiori 16 membri (*grosse senat*). BRH nu exprimă o opinie formală privitor la audit vizând conturile anuale. Cu toate acestea, mandatul ei este foarte mare și include aspecte de regularitate, corespundere și performanță. Președintele BRH servește *ex officio* în calitate de Comisar Federal pentru Eficiență în Administrarea Publică.

În Olanda *Algemene Rekenkamer* (ARK) este un consiliul înalt de Stat, care are 3 membri. Mandatul lor include aspecte de regularitate, corespundere și performanță. ARK raportează anual Parlamentului. Conținutul raportului este decis de către membri. Raportul conține o opinie formală de audit asupra conturilor.

În Regatul Unit, Controlorul și Auditorul General (CAG) este responsabil pentru auditul afacerilor guvernamentale. Personalul său este cunoscut sub denumirea de Agenția Națională de Audit. Spre deosebire de situația din Franța, Germania și Olanda, nu este o responsabilitate împărțită. În Regatul Unit, o persoană este responsabilă și ia decizia finală. CAG raportează anual Parlamentului, raportul conținând o opinie formală de audit privitor la conturi. Mandatul CAG nu include investigarea politicii guvernului.

Toate ISA publică rapoarte interim. Parlamentul ar putea cere efectuarea unui astfel de raport sau acesta ar putea fi publicat în baza autorității proprii a ISA. Rapoartele interim în mod normal sunt limitate la o singură organizație guvernamentală sau unui singur aspect al politicii de guvern sau de administrație.

3. ASPECTE GENERALE ALE SUBIECTELOR SECRETE ȘI POLITIC SENZITIVE

Dacă subiectele să fie considerate drept secrete sau nu, Parlamentul decide. În RU aceasta poate fi parte a legislației de fondare. În alte țări unele rânduri din Bugetul anual sunt marcate cu inscripția materialelor secrete cu consimțământul Parlamentului. De exemplu, fondurile de operare a serviciilor secrete pot fi marcate drept secrete, în timp ce personalul și costurile normale de operare sunt o parte a bugetului nesecret al ministerelor. Pentru auditor aceasta poate însemna că nu poate primi nici un fel de informație vizând utilizarea acestor fonduri secrete, în timp ce el are acces deplin la informația vizând alte activități ale organizației. Este evident, că auditorul trebuie să dețină un spațiu corespunzător de securitate în aceste cazuri și trebuie să fie extrem de atent vizând faptul ce fel de informație și cui i-o furnizează.

În mod normal, fondurile secrete trebuie să fie utilizate de către organizațiile guvernamentale care mai pot fi considerate și politic senzitive. Trasarea unei linii dintre subiectele secrete pe de o parte și cele politic senzitive pe de altă parte, este un lucru foarte dificil. Desigur, există unele subiecte care sunt "doar" politic senzitive. De exemplu, în majoritatea țărilor cheltuielile șefului statului sunt considerate a fi de astfel de natură. În aceste cazuri, revizorul trebuie să acționeze cu reticență dar în principiu lui i se oferă un acces

deplin la informația de care are nevoie. În acest document, subiectele sunt considerate drept secrete numai dacă lor li s-a acordat astfel de statut de către Parlament.

4. OBȚINEREA ȘI FURNIZAREA INFORMAȚIEI

Majoritatea organizațiilor guvernamentale, care se ocupă de subiectele secrete sau politic sensitive trebuie să restrângă informația pe care o pun la dispoziția revizorilor. În mod normal, aceasta nu este din cauză că ele nu vor să fie responsabile, dar fiindcă se tem că revizorul ar putea să nu păstreze secretul sau confidențialitatea. Pentru a îmbunătăți dorința organelor revizuite de a pune la dispoziția revizorului informația de care acesta are nevoie, revizorul trebuie, mai întâi de toate, să garanteze organului supus revizurii că el va folosi informația cu o discreție corespunzătoare și că informația secretă sau sensibilă nu va fi răspândită în afara organizației de audit. În dependență de gradul secretului, revizorul trebuie să întreprindă măsurile corespunzătoare de salvagardare a informației pentru a împiedica accesul organizațiilor neautorizate. Aceste măsuri pot chiar să includă anumite încăperi izolate, un registru secret special, odăi speciale de împiedicare a ascultării discuțiilor purtate și instalarea unor copiatoare și calculatoare rezistente la furtuni. În continuare, fiecare revizor implicat în problemele clasificate de revizuire trebuie să fie controlat regulat în conformitate strictă cu regulamentele aplicate astfel încât să se mențină un standard înalt al securității de personal.

Mai în scurt, pentru a obține informația de care are nevoie, revizorul trebuie să corespundă aceluiași standard de securitate care se aplică și în raport cu organul supus revizurii. Acest principiu se aplică dacă noi vorbim despre subiecte secrete sau doar de unele sensitive, deși standardele sunt diferite.

Salvagardarea unui secret este mai ușoară dacă numărul de persoane care dețin acest secret este limitat la maximum. Astfel, în special în ISA, unde de obicei rezultatele unui audit sunt discutate în grupuri mai mari, există anumite practici speciale în privința subiectelor secrete și politic sensitive. În cel mai rău caz, aceasta trebuie să fie o singură persoană – foarte deseori președintele ISA – controlând subiectul și raportând unei alte persoane (Șefului Statului sau ministrului responsabil) sau unei comisii foarte mici alcătuite din persoane absolut de încredere, cum ar fi deputații din parlament ce dețin funcții foarte înalte.

Rapoartele secrete pot avea diferite forme. Care formă trebuie aleasă, depinde de nivelul secretului care trebuie salvagardat.

Cea mai strictă formă este un raport oral făcut de către revizor către doar o singură persoană autorizată, trimis în împrejurări absolut sigure. Raportul oral poate fi completat cu "un singur exemplar scris a raportului" care este trimis personal. Uneori acest raport scris este distrus la sfârșitul ședinței în prezența revizorului.

În unele cazuri, revizorul este nevoit să raporteze nu doar unei persoane, ci unui grup mic de oficialități autorizate. În acest caz, poate fi sau un raport oral susținut de un raport scris, copiile cărui sunt limitate pentru un anumit număr de persoane din grup și sunt trimise personal. În acest caz, poate fi sau un raport în exclusivitate oral, sau un raport oral susținut de un raport scris, copiile cărui sunt limitate doar la numărul de persoane din grup și sunt transmise personal. În cazul dat, posibil că este chiar și de dorit de distrus copiile raportului scris la sfârșitul ședinței.

Altă posibilitate, mai puțin strictă, constă în faptul de a emite un număr limitat de copii a raportului scris, care sunt expediate prin intermediul curierilor, unde copiile sunt individualizate, iar destinatarul trebuie să-și depună semnătura de primire a documentului.

Uneori este o revizie publică a raportului și o versiune confidențială care furnizează informația care trebuie păstrată în secret. Într-o variantă a acestei metode, informația confidențială este furnizată oral și nu în scris.

5. UNELE PRACTICI SPECIFICE AFERENTE SUBIECTELOR SECRETE SAU POLITIC SENSITIVE

5.1. Franța

5.1.1. *Auditul Serviciilor Secrete*

Cabinetul Prim-ministrului are un budget special de "fonduri secrete". Prim-ministrul are acest fond la libera sa dispoziție. Odată ce banii sunt folosiți în calitate de finanțare specială pentru serviciile de

informații, acest fond este revizuit de către un comitet special format din doi membri ai CdC și un angajat din cadrul Inspecției Generale a Ministerului de Finanțe. Comitetul **raportează în mod confidențial** însuși Prim-ministrului în formă de raport scris într-un singur exemplar, suplimentat cu informații furnizate oral.

Cheltuielile organizaționale și de personal obișnuite ale serviciilor secrete sunt incluse în bugetele ministerelor Apărării, Poliției și Afacerilor Externe. Aceste cheltuieli sunt revizuite de către CdC și discutate în cadrul camerei cu un număr mic de membri. Raportul scris este **confidențial** și este pus la dispoziția unei audiențe limitate în baza necesității stricte de cunoaștere.

5.1.2. *Auditul Cheltuielilor Președintelui Republicii*

Cheltuielile Președintelui sunt considerate a fi politic senzitive. CdC determină dacă suma totală cheltuită este în conformitate cu bugetul aprobat de către Parlament. Detaliile diverselor cheltuieli nu sunt revizuite.

Multe din costurile Președinției sunt acoperite de către diferite ministere; de exemplu, cele de gospodărie -- de către Ministerul Culturii, de securitate -- de către Ministerul de Poliție, de transport -- de către Ministerele Apărării și Afacerilor Interne, vizitele de stat -- de către Ministerul de Externe, etc. Aceste costuri sunt revizuite în mod obișnuit.

5.1.3. *Auditul cheltuielilor de către Parlament*

Prin tradiție, cheltuielile Parlamentului nu sunt revizuite. CdC doar determină dacă totalul este în corespundere cu bugetul. Există un comitet consultativ confidențial de buget, care constă din opt deputați în Parlament și trei membri ai CdC. Acest comitet consultă prezidiul Parlamentului despre bugetul pentru anul viitor.

5.2. *Germania*

În 1969 Parlamentul a amendat Constituția și a instaurat principiul de acoperire integrală a tuturor domeniilor de activitate a guvernului. Dar examinarea chestiunilor secrete poate fi supusă unei proceduri speciale de către statut. Sistemul German de audit a găsit următoarea soluție: în timp ce singura revizuire este asigurată, se aplică restricții vizând numărul de revizori implicați și în privința raportării.

5.2.1. *Auditul Cheltuielilor Secrete de Apărare*

Cheltuielile sunt revizuite integral. Cu toate acestea, un număr mic de date înalt senzitive trebuie să fie omis sau informația trebuie să fie generalizată înainte de raportarea publică. În unele cazuri, datele sunt strâns intercalate, astfel, că nici o distincție nu poate fi făcută dintre informația care trebuie ținută în secret și cea care poate fi dată publicității. În aceste cazuri, proiectul de apărare este secret în întregime, iar raportul – declarat limitat, confidențial, secret – este emis doar pentru puține oficialități numite și autorizate.

5.2.2. *Auditul Cheltuielilor Serviciilor Secrete*

Bugetul federal stabilește doar totalurile fondurilor aprobate de către Parlament pentru cele trei servicii secrete. Aceste bugete sunt discutate detaliat de către comitetul confidențial al bugetului format din cinci membri ai comitetului parlamentar pentru buget. Comitetul confidențial comunică comitetului pentru buget totalurile care trebuiesc furnizate de către bugetul federal. Aceste limite bugetare sunt aprobate fără nici un fel de discuții ulterioare.

Revizorii examinează serviciile secrete în același mod ca și oricare altă agenție guvernamentală. Criteriul lor de revizuire este regularitatea, corespunderea și performanța. Cu toate acestea, descoperirile controlului doar se raportează aceluiași comitet confidențial de buget, ministerului responsabil de serviciu și de ministerul de finanțe.

5.2.3. *Auditul de către BRH Președinte in persona*

Fondul secret și pentru scopuri speciale al Ministerului de Externe și fondul discreționar al Cancelarului Federal sunt revizuite de către BRH Președinte *in persona*. El trebuie să determine ca fondurile să nu fie cheltuite în astfel de activități, cum ar fi delectarea, sau să depășească finanțarea programelor stabilite conform prevederilor bugetului, sau finanțarea programelor pe care Parlamentul le-a respins în cadrul dezbaterilor bugetare. BRH Președintele comunică constatările făcute Secretarului

Permanent al Ministerului de Externe și Șefului Cancelariei Federale. Dacă el consideră că aceste constatări sunt de un interes parlamentar major, el le poate comunica despre aceasta doar președinților celor două camere ale Parlamentului, Cancelarului Federal și Ministrului Federal de Finanțe.

5.3. Olanda

5.3.1. *Auditul Serviciilor de Informare și Securitate*

Cheltuielile sistemelor de informare și securitate sunt o parte a bugetului Ministerelor Apărării și Afacerilor Interne. Atâta timp cât punctele bugetului nu sunt declarate secrete, ele pot fi revizuite în mod obișnuit. Rapoartele, cu toate acestea, sunt limitate și distribuite doar în baza unor necesități stricte, către Șeful Serviciului, Secretarul General, Ministrul și membrii comisiei parlamentare permanente pentru informare și securitate.

5.3.2. *Auditul de către ARK Președinte in persona*

Fiecare punct al bugetului, care este marcat drept secret, trebuie să fie revizuit de către ARK Președinte *in persona*. Dacă el consideră necesar, atunci personal **raportează oral despre descoperirile făcute** Ministrului responsabil. ARK Președinte nu are dreptul să informeze Parlamentul sau colegii săi de Consiliu. Comisia parlamentară permanentă pe probleme de informare și de securitate, ce constă din patru deputați în Parlament, poate fi informată confidențial de către ministru. Aceasta se face la discreția Ministrului, dar el este interesat de a proceda astfel și, prin asta, să-și împartă responsabilitatea cu ei.

5.3.3. *Auditul Cheltuielilor Coroanei*

Cheltuielile Coroanei sunt considerate a fi politic senzitive. Prin tradiție, capitolul bugetului privitor la Coroană este revizuit în mod limitat. Adică, firma privată de audit, angajată de către Coroană, furnizează o opinie formală de audit, care este acceptată de către ARK.

Multe din costurile Coroanei sunt acoperite de către diferite Ministere. De exemplu, gospodăria și transportul -- de către Ministerul Afacerilor Interne, securitatea -- de către Ministerul Apărării, vizitele de stat -- de către Ministerul de Externe, etc. Aceste costuri sunt revizuite în mod normal.

5.4. Regatul Unit

Controlorul și Revizorul General de Audit al Regatului Unit trebuie să furnizeze o opinie formală de audit asupra conturilor anuale. Până în 1994, CAG deținea acces deplin la toate cheltuielile guvernamentale în afară de cheltuielile Serviciului de Securitate și Serviciului de Informare Secretă. Comitetul pentru Conturile Publice (PAC) a decis în 1879 că orice servicii de natură confidențială trebuiesc supuse Votului Serviciului Secret, iar CAG nu trebuie să revizuiască acest vot. Dat fiind faptul că CAG trebuiau să furnizeze o opinie de audit asupra tuturor voturilor bugetare, votul secret era acoperit de un certificat special, în care se scria:

"Eu certific că sumele indicate în conturile de mai sus a fi cheltuite (și primite) sunt susținute de certificate din partea Miniștrilor responsabili ai Coroanei"

Cu începere de la 1 aprilie 1994, Decretul despre Serviciile de Informare a fost amendat. Punctul bugetului pentru Serviciile Secrete nu dezvăluie alocarea de cheltuieli dintre agenții, dar arată pierderile dintre costurile curente și cheltuielile de capital.

Fiecare agenție produce un cont, care este revizuit de către CAG. Aceste conturi nu sunt publicate dar adunate împreună într-un cont consolidat de alocări, care este prezentat Parlamentului. CAG certifică contul consolidat. Astfel, CAG are acces deplin la detalii, dar această informație nu poate fi răspândită în afara oficiului acesta.

CAG, actualmente, are acces deplin la informațiile de care are nevoie pentru efectuarea revizuirii. Numai astfel de lucruri, cum ar fi numele agenților, obiectivele operațiunilor, etc. trebuiesc păstrate în secret.

CAG nu dezvăluie în rapoartele către Parlament și/sau PAC orice informație care este foarte sensibilă din motive de securitate. În astfel de circumstanțe, el consultă Președintele Comisiei. PAC a convenit asupra faptului că în astfel de cazuri Președintele trebuie să facă cercetările necesare și să nu informeze întreaga comisie.

6. CONCLUZIE

Sperăm că cele patru țări examinate în acest document oferă un model rezonabil de practici care sunt aplicate în majoritatea țărilor. Unele concluzii generale pot fi făcute în rezultatul descoperirilor făcute.

- i. Unui subiect îi poate fi atribuită marca de secret prin decizia Parlamentului, prin aprobarea legislației de fondare, sau prin includerea în Bugetul anual al unor prevederi speciale care specifică acest statut. În mod normal, fondurile secrete trebuie să fie folosite de către organizațiile guvernamentale care, de asemenea, pot fi considerate politic senzitive. Marcarea unei linii între subiectele secrete pe de o parte și politic senzitive pe de alta, este un lucru foarte dificil.
- ii. Dacă un subiect este considerat "doar" politic senzitiv, după cum sunt cheltuielile șefului statului din majoritatea țărilor, revizorul trebuie să acționeze cu reticență, dar în principiu lui îi este permis acces deplin la informația de care are nevoie.
- iii. Unul din principiile fundamentale, constă în faptul, că revizorul trebuie să corespundă aceluiași standarde de securitate care sunt aplicabile și în raport cu organul pe care îl revizuieste. În dependență de nivelul secretului, revizorul trebuie să ia măsuri corespunzătoare pentru a salvagarda informația împotriva accesului neautorizat. Aceste măsuri pot chiar să includă încăperi separate, un registru secret specific, odăi special izolate împotriva ascultării discuțiilor purtate și instalarea unor copiatoare și calculatoare rezistente la furtuni. Mai mult decât atât, orice revizor implicat în problemele clasificate de audit trebuie să fie verificat în mod regulat pentru ca să corespundă regulamentelor aplicabile, pentru a menține un înalt standard de securitate a personalului.
- iv. În cazul subiectelor oficial declarate a fi secrete de către Parlament, revizorul trebuie să se concentreze asupra unei acoperiri integrale a controlului, dar să fie gata de a limita numărul cadrelor implicat și să restrângă distribuția rapoartelor sale.
- v. Restrângerea numărului de cadre implicat în desfășurarea unui control de audit poate, în cel mai rău caz, însemna numai o singură persoană care să efectueze controlul de audit al subiectului. Cu cât mai mulți oameni știu despre problema secretului de audit, cu atât mai dificil este de protejat informația. Planificarea controlului de audit a unui subiect secret, prin urmare, mai înseamnă și faptul de a decide asupra unui număr minim de cadre care trebuie implicat. În majoritatea cazurilor se recomandă consultarea organului care urmează să fie supus controlului.
- vi. După cum am menționat anterior, revizorul trebuie, de asemenea, să fie pregătit să restrângă distribuția rapoartelor sale. Cu cât există mai multe exemplare ale unui raport, cu atât mai dificil este de protejat informația.

În dependență de nivelul secretului, revizorul poate alege una din următoarele formule:

- raport oral;
 - raport oral susținut de un raport scris, care este distrus după ședință în prezența controlorului de audit;
 - un exemplar scris al raportului;
 - număr restrâns de rapoarte scrise; fiecare raport este trimis în parte prin intermediul curierului, semnându-se de către destinatar că a fost recepționat;
 - raport parțial scris ("raport sterilizat"), cu prezentarea orală a informațiilor adăugătoare sau într-un raport scris separat și restrâns.
- vii. Combinarea exactă a măsurilor potrivite pentru o anumită țară, după cum a fost demonstrat clar de către acest document, este diferită, în funcție de tradițiile și aranjamentele administrative ale fiecărei țări în parte. Este recomandabilă consultarea integrală a părților interesate în calitate de măsură de ajungere la consens în privința practicilor corespunzătoare.